

Σαν σήμερα πριν 82 χρόνια: “Από της πρωίας αι Αθήναι ήσαν ελεύθεραι”

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

«Την νύκτα 11/12 Οκτ. , οι τελευταίοι Γερμανοί ανεχώρησαν εξ Αθηνών. Από της πρωίας της 12ης αι Αθήναι ήσαν ελεύθεραι, σημαιοστόλιστοι και ανθοστόλιστοι» αναφέρει το πληροφοριακό δελτίο του Γενικού Επιτελείου Στρατού της 13ης Οκτωβρίου 1944. Στις 12 Οκτωβρίου 1944, ύστερα από 1264 μέρες Κατοχής, η Αθήνα είναι πάλι ελεύθερη.

Οι Γερμανοί υποστέλλουν τη σημαία τους από την Ακρόπολη στις 9:45 το πρωί της 12ης Οκτωβρίου ενώ την ίδια στιγμή τμήμα του γερμανικού στρατού καταθέτει στεφάνι στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη.

Η σύμπλευση της μεγαλύτερης αντιστασιακής οργάνωσης της χώρας του Εθνικού

Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ) με τις εντολές της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας εξασφάλισε την τήρηση της τάξης και οδήγησε στην πλέον αναίμακτη απελευθέρωση ευρωπαϊκής πρωτεύουσας.

Με την πλήρη αποχώρηση των Γερμανών εγκαταστάθηκε στην Αθήνα τριμελές κλιμάκιο της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας από τους υπουργούς Φίλιππο Μανουηλίδη, Γιάννη Ζέβγο και Θεμιστοκλή Τσάτσο για να αναλάβει την εξουσία των απελευθερωμένων περιοχών.

Στις 18 Οκτωβρίου, έφτασε στην Αθήνα ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου με τα μέλη της κυβέρνησης και τμήμα βρετανικών στρατιωτικών δυνάμεων υπό τον στρατηγό Ρόναλντ Σκόμπυ. Σύμφωνα με το πρόγραμμα της ημέρας, αρχικά ο Παπανδρέου και μέλη της κυβέρνησης κατευθύνθηκαν στην Ακρόπολη, όπου ύψωσαν την ελληνική σημαία την οποία μετέφεραν κορίτσια του Λυκείου Ελληνίδων με την συνοδεία ευζώνων και αντιστασιακών.

Τιμητικά αγήματα του Ελληνικού Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού (ΕΛΑΣ) και του Ιερού Λόχου παρουσίασαν όπλα. Αμέσως μετά τη δοξολογία στη Μητρόπολη, στην οποία χοροστάτησε ο Αρχιεπίσκοπος και μελλοντικός Αντιβασιλέας Δαμασκηνός, ο Παπανδρέου εκφώνησε στην Πλατεία Συντάγματος τον «Λόγο της Απελευθέρωσης». Από το πρωί της 12ης Οκτωβρίου μια ξέφρενη γιορτή χαράς πλημμύρησε το κέντρο της πόλης.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
III

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ

Τὴν γύκτα 11/12 Ὀκτ., οἱ τελευταῖοι Γερμανοὶ ἀνεχώρησαν ἐξ ΑΘΗΝΩΝ. Ἀπὸ τῆς πρωῒας τῆς 12ης αἱ ΑΘΗΝΑΙ ἦσαν ἐλεύθεραι σημαιοστόλιστοι καὶ ἀνθοστόλιστοι.

Μέχρι τῆς πρωῒας τῆς σήμερον ἐπεκράτει πλήρης τάξις καὶ ἡσυχία εἰς ΑΘΗΝΑΣ καὶ ΠΕΙΡΑΙΑ.

Ἐπὶ τῆς ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ κυματίζει μόνον Ἑλληνικὴ σημαία ἀπὸ τῆς πρωῒας τῆς χθές.

28-X-44
ὥρα 1400
18-10-44

Ε. Α. Α. Σ.

Α' Σώμα Στρατού

Έπιτελ. Γραφ. III

Αριθ. Πρωτ. 571

021

Έκτακτο άναγκοινωθέν

Οι Μονάδες του Σώματος Στρατού διετάχθησαν από το Στρατιωτικό Διοικητή Αττικής Στρατηγό Σπηλιωτόπουλο και έπαυσαν κάθε επιχείρηση κατά των Γερμανών καταχτητών εντός της πόλεως των Αθηνών, Πειραιώς για να άφαιρεθώ κάθε πρόφαση καταστροφής από τόν έχθρό. Μά ό βάρβαρος καταχτητής δέ σεβάστηκε τή σιάση μας και σάν επίλογο τής ύπερρείχουσας καταστροφής του, έβαλε σφραγίδα με τήν όλότελη σχεδόν καταστροφή του Πειραιά.

Τό 6ο Σύνταγμα του Πειραιά μή μπορώντας πιά να εξακολουθή να μένει ψυχρός θεατής τής καταστροφής αυτής, ανέλαβε σχεδιασμένη επίθεση για να σώση τουλάχιστο τό εργοστάσιο ηλεκτροπαραγωγής. Με δυνάμεις του εκύκλωσε τή 14 ώρα τής 12 του Οχτώβρη τό εργοστάσιο και άφου ήρθε σέ επικοινωνία με τό γερμανό άρχηγό τής φρουράς του έταξε προθεσμία να εγκαταλείψη τό εργοστάσιο άθιχτο άλλως θά φέρη άκέραιη τήν εϋθύνη.

Οι γερμανοί άπεσύρθηκαν και για τή στιγμή εφάνη πώς έσώθη τό εργοστάσιο. Ο ΕΛΑΣ τό κατέλαβε.

Τήν 13 του Οχτώβρη και ώραν 5.30 οι γερμανοί με δύναμη περίπου 50 άνδρών άρχισαν επιθετική ενέργεια με σκοπό να ξανακαταλάβουν τά εργοστάσια. Τό άρμόδιο όμως Τάγμα του 6ου Συντάγματος είχε λάβη τά μέτρα άσφαλείας του, κατόρθωσε να περικυκλώση τούς επιτηθέμενους και ύστερα από ήρωική τρώρη μάχη τά τμήματα μας ενίκησαν ολοκληρωτικά τόν έχθρό με άποτέλεσμα τήν αίχμαλώτιση όλης τής γερμανικής δύναμης με τόν όπλισμό και τά αυτοκίνητά της. Σκοτώθηκαν 7 γερμανοί και τραυματίσθηκαν 25. Από τούς δικούς μας σκοτώθηκαν 2 μεταξύ των όποιων και ό ήρωικός διοικητής τής επίθεσης και τραυματίστηκαν 4.

Έτσι ό ΕΛΑΣ παραδίνει στόν Έλληνικό Λαό σχεδόν άθιχτο τό κύριο εργοστάσιο ηλεκτροπαραγωγής Αθήνας—Πειραιά.

Σ. Α. 13 του Οχτώβρη 1944

Ο Έπιτελάρχης

Ι. ΠΥΡΙΟΧΟΣ

Συνταγματάρχης

Ο Καπετάνιος

ΝΕΣΤΟΡΑΣ

